

Wioletta ZAWITKOWSKA
Uniwersytet Rzeszowski

O pewnym błędzie wydawniczym, czyli rzecz o dokumencie Kazimierza Jagiellończyka dla miasteczka Krasnepole (Niżankowice) z 27 VII 1448 r.

Stanisław Kuraś, jeden z najbardziej znanych i zasłużonych polskich wydawców dokumentów średniowiecznych, w części 3. *Zbioru dokumentów małopolskich*¹ zamieścił przywilej Kazimierza Jagiellończyka przenoszący na prawo magdeburskie Krasnepole (obecnie Niżankowice) w powiecie przemyskim².

Z opisu wydawniczego wynikało, iż dokument ten może być bardzo przydatny także do badań nad polską kancelarią królewską. Zastanawiała bowiem nie tylko data określona niejednoznacznie na: 26–27 VII 1448, ale szczególnie intrygująca była informacja, iż został on wydany w „dwóch oryginałach”, z podanymi wyżej różnymi datami: pierwszy 26, drugi 27 lipca (dla jasności wyводу oznaczać je będę w dalszej części artykułu jako dokument I i dokument II)³.

Wyjaśniając tę podwójną datację, S. Kuraś napisał w uwagach edytorskich: „obie kopie pochodzą zapewne z innego, nie zachowanego obecnie oryginału [czyli dokumentu II — uw. WZ]. Ten drugi oryginał wystawiono następnego dnia po pierwszym zapewne dlatego, że w zachowanym oryginale [czyli w dokumencie I — uw. WZ] pominięto artykuł o pastwiskach i w liście świadków nazwano Piotra Odrowąza kasztelanem lwowskim zamiast wojewodą⁴”. Potwierdzeniem tego stanowiska miał być — wg S. Kurasia — fakt, iż w obu odnalezionych przez niego kopiach dokumentu, a więc: w współczesnej zamieszczonej w 10 tomie *Metryki Koronnej*⁵ oraz późniejszej, pochodzącej z ksiąg

¹ ZDMłp., cz. 3, wyd. S. Kuraś, Wrocław–Warszawa–Kraków 1969, nr 798, s. 272–275.

² Krasnepole (wtórnie Krasnopol) — miejscowość w dawnym powiecie przemyskim województwa ruskiego. W źródłach odnotowana już w 1377 r., wówczas jednakże pod nazwą Niżankowice. Jako Krasnepole określona została po raz pierwszy w przedmiotowym dokumencie z 1448 r., przenoszącym miasteczko na prawo magdeburskie. W wiekach późniejszych w użyciu były obie nazwy. Po II wojnie światowej miejscowość znalazła się poza granicami Polski. Obecnie Niżankowice to osiedle typu miejskiego leżące na Ukrainie w obwodzie lwowskim, w rejonie starosamborskim. O etymologii nazwy zob. W. Makarski, *Nazwy miejscowe dawnej ziemi przemyskiej*, Lublin 1999, s. 184.

³ Lektura powyższego fragmentu wzbudziła we mnie również wątpliwości natury dyplomatycznej: nie można wszak mówić o dwóch oryginałach tego samego dokumentu w przypadku, gdy różna jest data ich wydania i treść dyspozycji.

⁴ ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 272. W edycji dokumentu (s. 274 n.) S. Kuraś wykazał ponadto szereg, występujących wg niego, innych różnic w nomenklaturze świadków.

⁵ AGAD, MK, t. 10, s. 24 n.; *Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti. Księgi polskiej koronnoej metryki XV stulecia*, t. 1, ks. 10: (1447–1454), wyd. A. Mysłowski, W. Graniczny, Warszawa 1914, nr 47, s. 35–37 (w uwagach sporządzonych przez S. Kurasia w ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 272, jest błędnie podany nr 147).

ziemskich przemyskich⁶, znajduje się wzmiankowany przez niego *passus* o pastwiskach, a ponadto każda z kopii podaje inną datę i nieco zmienioną listę świadków niż dokument I⁷.

Niezwykłość tego wywodu (oceniona na podstawie uwag wydawcy), była bodźcem do przeprowadzenia własnej kwerendy archiwalnej. Jej efekt jest zaskakujący. Okazało się bowiem, iż oryginał tegoż dokumentu (czyli rzekomy dokument I), rzeczywiście znajduje się, jak podał S. Kuraś, w Archiwum Państwowym w Przemyślu⁸, niemniej jednak jego datacja i lista świadków zgodne są z zapisami znajdującymi się w obu znanych wydawcy kopiach, czyli *de facto* z tymi, które miały występować jedynie w dokumencie II⁹. Najważniejsze jednak, iż jest w nim zamieszczony fragment dotyczący pastwisk, którego w tymże oryginale (czyli dokumencie I) również miało nie być¹⁰.

Przeprowadzona kwerenda i dokonanie autopsji tegoż dokumentu obala zatem całkowicie przypuszczenia S. Kurasia, że informacja o pastwiskach oraz prawidłowa lista świadków musiała pochodzić „z innego, nie zachowanego obecnie oryginału”¹¹, którego istnienia domniemywał.

Na błąd wydawcy wskazują także: fakt, iż niedokładnie podane zostały wymiary pergaminu oraz — co szczególnie ważne — niezgodny z rzeczywistością jest opis stanu zachowania pieczęci. Według S. Kurasia, przy tym dokumencie pozostać miały tylko „nacięcia po sznurze od 1 pieczęci”¹². Tymczasem autopsja wykazała, iż do dnia dzisiejszego jest do niego przywieszona (i była przywieszona przez cały czas¹³) pieczęć króla Kazimierza odcisnięta w czerwonym wosku¹⁴. O braku staranności ze strony wydawcy świadczą także szereg innych stwierdzonych nieścisłości. Błędny jest opis inicja-

⁶ Ta późniejsza kopia znana była S. Kurasiowi z transumptu Zygmunta Augusta z 22 XII 1558, wpisanego do ksiąg ziemskich przemyskich na prośbę rajcy niżankowskiego Franciszka Chruściela, zob. Centralne Państwowe Archiwum Historyczne Ukrainy we Lwowie (dalej: CPAHULw.), fond 14, op. 1, spr. 122, s. 1145–1149. Ta kopia była również podstawą wydania przywileju Kazimierza Jagiellończyka przez M. Hruszewskiego, *Materijaly do istorij suspilno-politycznych i ekonomicznych widnosyn zachidnoj Ukrainy*, cz. 1 (1361–1530), „Zapiski Naukovovo Tovaristva imieni Szewczenki”, t. 63–64, Lviv 1905 (ponowne wydanie w dziełach zebranych: M. Hruszewski, *Historyczni studij ta rozvidky (1900–1906)*, Lviv 2005, nr 44, s. 184–186).

⁷ Porównanie obu rzekomych wersji: ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 274 n.

⁸ AP Przemyśl, Zespół 875, Zbiór dokumentów papierowych i pergaminowych w zasobie AP w Przemyślu, sygn. TPN, poz. 1. Wydawca nie podał dokładnej sygnatury archiwalnej (zob. ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 272), choć opis i regest tego dokumentu można było znaleźć już w katalogach: J. Smółka, *Katalog Starożytnego Archiwum Miejskiego i Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu*, I. *Dyplomy pergaminowe*, II. *Archiwum Towarzystwa Przyjaciół Nauk*, Przemyśl 1921 (odbitka z: „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu”, t. 3, 1913–1922), s. 49 (tam jednakże błędnie rozszyfrowana data dzienna na 26 lipca, co być może wpłynęło również na powstanie hipotezy o „drugim oryginale”); tenże, *Katalog Archiwum Aktów Dawnych Miasta Przemyśla*, Przemyśl 1927. Zob. też: J. Krochmal, *Akta miasta Przemyśla (1356–1389) 1402–1944 (1945–1983)*, t. 2 cz. 1 Jan Smółka, *Katalog Archiwum Aktów Dawnych miasta Przemyśla (1356–1389) 1402–1888*, cz. 2 *Inwentarz zespołu archiwalnego 1774–1944 (1045–1983)*, Przemyśl 2000. O archiwum Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu zob. A.S. Fenczak, *Archiwum Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu (1911–1951)*, „Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 2, 1985, s. 89–129 oraz E. Grin-Piszczek, *Akta Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu w zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu*, „Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 18, 2004, s. 181–187.

⁹ Zob. Aneks, gdzie autorka niniejszego artykułu zdecydowała się na powtórne wydanie formuł końcowych dokumentu, aby definitywnie rozstrzygnąć kwestię jego datacji oraz wprowadzić do obiegu naukowego wszystkie informacje odnoszące się do przechowywanego w AP w Przemyślu oryginału.

¹⁰ W treści zgodny on jest całkowicie z tym fragmentem, który został opublikowany przez S. Kurasia (jako pochodzący rzekomo z niezachowanego dokumentu II, a więc znanego jedynie z kopii 1–2), zob. ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 274.

¹¹ ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 272, 274 n. S. Kuraś być może wysnuł przypuszczenie o istnieniu „drugiego oryginału” nie tylko pod wpływem źle rozszyfrowanej daty w katalogu J. Smółki (zob. przyp. 8), ale także po analizie następującego fragmentu dokumentu: „Preterea volentes, ut idem opidum nostrum Crasnepole meliora recipiat incrementa, omnes eius inhabitatores et incolas ab omnibus theoloneis aliisque exaccionibus, p o d w o d i s q u e, curruum et equorum penitus eximimus et liberamus stante dumtaxat libertate coram ipsis per nos ad decennium **in aliis nostris litteris specialibus** [podkr. — WZ] data et concessa” (odczyt autorki artykułu na podst. oryginału i kop. 1, por.: ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 273). Za zwrócenie uwagi na tę możliwość bardzo dziękuję prof. dr hab. M. Koczerskiej.

¹² ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 272, opis dokumentu.

¹³ Dokument Kazimierza Jagiellończyka z 1448 r. z zachowaną pieczęcią wymieniony był już w Wykazie archiwaliów gminnych w Niżankowicach sporządzonym 26 VIII 1889, zob. CPAHULw., fond 145, op. 1, spr. 113, ark. 71.

¹⁴ Jest to pieczęć tzw. kanclerska, okrągła, o średnicy 48 mm. Szerzej zob. opis w Aneksie dołączonym do niniejszego artykułu.

łu, nakreślonego w rzeczywistości wzdłuż całej wysokości tekstu (a nie 2/3). Podobnie niewłaściwie wydawca zaznaczył miejsca, w których w oryginale kończyły się poszczególne wiersze dokumentu¹⁵. Zastrzeżenia wzbudza także rzetelność odczytu tekstu¹⁶.

Dokładna analiza całego zespołu archiwalnego, w skład którego wchodzi przedmiotowy dokument, przyniosła kolejne ciekawe wyniki. W nieco lepszym stanie odnaleziono dokument króla Zygmunta Augusta z 22 XII 1558, potwierdzający przywilej Kazimierza Jagiellończyka — czyli ten sam dokument, który był znany S. Kurasiowi jedynie z kopii wpisanej do ksiąg przemyskich¹⁷. Przywołany w nim *in extenso* dokument z 1448 r. jest zgodny w treści z oryginałem wydanym przez króla Kazimierza¹⁸.

Bezspornie zatem przy wydawaniu w części 3. *Zbioru dokumentów małopolskich przywileju króla Kazimierza dla Krasnegopola* doszło do pomyłki. Zarówno treść dokumentu, jak i opis fizyczny oraz wydawniczy nie zgadza się ze stanem faktycznym. Na jakim etapie prac powstały te błędy: np. przy przepisywaniu czy też poprzez przemieszanie notatek, w chwili obecnej, niestety, nie jestem już w stanie ustalić¹⁹. Jednak reperkusje, jakie te nieścisłości rodzą, wymagają — moim zdaniem — sprostowania i wprowadzenia do obiegu naukowego prawdziwej informacji o dokumencie Kazimierza Jagiellończyka dla Krasnegopola (Niżankowic) z 27 VII 1448 r., co niniejszym czynię²⁰.

Na koniec, nie tylko z obowiązku autorskiego, ale także z pełnego przekonania dodam, iż pomyłka ta w niczym nie umniejsza zasług S. Kurasia, który wydając tysiące dokumentów, w tak trudnych zwłaszcza pod względem technicznym warunkach (niewyobrażalnych dla młodszego pokolenia mediewistów), dał nam tym samym możliwość prowadzenia rozlicznych badań opartych na szerokiej bazie źródłowej.

Aneks

Lwów, 27 lipca 1448

Kazimierz król polski przenosi z prawa polskiego na prawo magdeburskie miasteczko Krasnepole w powiecie przemyskim; określa prawa i obowiązki jego mieszkańców wobec króla po upływie dziesięcioletniej wolnizny, a mianowicie: wysokość czynszu, obowiązek świadczenia podwozy i dawania wozu z końmi lub wołami podczas pospolitego ruszenia oraz nadaje im pastwiska między rzeką Wiar a polami wsi Zablotce.

Or. AP Przemysł, Zespół 875, Zbiór dokumentów papierowych i pergaminowych w zasobie AP w Przemysłu, sygn. TPN, poz. 1. Pergamin, 1 karta: 545x260+60 mm. Stan zachowania pergaminu bardzo zły, pismo wyblakłe, na zagięciach duże dziury. Pieczęć okrągła o średnicy 48 mm., w wosku

¹⁵ ZDMłp., cz. 3, nr 798, s. 272. Pierwszy wiersz kończy się wg S. Kurasia na słowie „perhennari”, gdy tymczasem zamieszczone w nim są jeszcze dwa wyrazy „ne lapsu”. Analogicznie: drugi wiersz kończy nie wyraz „quibus” lecz „universis”, natomiast trzeci nie „consulum”, ale początek słowa „communitatis” (dokładnie „commu”, zaś „nitatis” rozpoczyna wiersz czwarty).

¹⁶ Pomijając w tym miejscu szczegółowe wyliczanie wszystkich błędów literowych, należy wspomnieć, iż np. w wierszu drugim dodał wydawca niewidniejące w oryginale słowo „cupientes”. Nie potwierdziło się także, jakoby — co podaje S. Kuraś w odsyłaczu c — powtórzone zostało słowo „quibus”. Ponadto nie zawsze właściwie zaznaczone są miejsca, w których znaczny ubytek uniemożliwia odczyt tekstu.

¹⁷ AP Przemysł, Zespół 875, Zbiór dokumentów papierowych i pergaminowych w zasobie AP w Przemysłu, sygn. TPN, poz. 8. Przypomnijmy, iż S. Kuraś nie odnalazł tego dokumentu, a znał jedynie jego wpis pochodzący z księgi ziemskiej przemyskiej przechowywanej do dnia dzisiejszego we Lwowie, zob. przyp. 6.

¹⁸ Różnice dotyczą przede wszystkim pisowni nazw miejscowych i osobowych, szyku wyrazów, itp.

¹⁹ Prof. Stanisław Kuraś zmarł 10 I 2009 r.

²⁰ W tym miejscu — za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące niniejszego artykułu — wyrażam wdzięczność prof. dr hab. M. Koczerskiej.

czerwonym, na jedwabnym czerwono-brązowo-zielonym sznurku, dobrze zachowana, w 2/3 odlamane obrzeże miski. Pieczęć przedstawia tarczę czteropolową z Orłem, Pogonią, godłem Wielkopolski i godłem Kujaw. W otoku napis: S[IGILLUM] KAZIMIRUS DEI GRACIA REX POLONIE MAGNUS DUX LITHWANIE ET HERES RUSSIE ET CETERA. Odcisk jest zgodny z rysunkiem i opisem zamieszczonym w: M. Gumowski, *Pieczęcie królów polskich*, Kraków 1910, s. 19, nr 27; Z. Piech, *Monety, pieczęcie i herby w systemie symboli władzy Jagiellonów*, Warszawa 2003, s. 65; *Pieczęcie królów i królowych Polski, Tabularium Actorum Antiquorum Varsoviense Maximum, Divisio Prima — „InSimul”*, Warszawa 2010, s. 20. Ozdobny inicjał „I” na całej wysokości tekstu. Na prawym marginesie napis „agros, prata, hortos disponere ea pro utilitate eorum locare” oraz poniżej data „1448”. W prawym górnym rogu znak opłaty skarbowej o nominale 6 krajcarów i pieczęć owalna cyrkułu przemyskiego, napis w otoku: „K[AISERLICHE] K[ÖNIGLICHE] PRZEMYSŁ KREIS BEHERDE”. Na odwrociu adnotacje kancelaryjne i archiwalne: „1448”, „Productum coram DD lustratoribus”, „Casimirus rex”, „Reproductum tempore comitalis lustrationis vigore constitutionis anno 1670, expeditum die 24 Januarii 1671. Olbrachtus Adrianus Lasocki iudex terrestris Vissogrodiensis”. W lewym górnym rogu współczesny napis „TPN 1”, w prawym dolnym rogu współczesna owalna pieczęć AP w Przemyślu, napis w otoku: „ARCHIWUM PAŃSTWOWE W PRZEMYŚLU” i w środku tegoż: „*56*”.

Kop. 1. AGAD, MK, t. 10, s. 24–25; wpis współczesny z wystawieniem or. Tytuł: Littera opidanorum de Crasnepole.

Kop. 2. AP Przemyśl, Zespół 875, Zbiór dokumentów papierowych i pergaminowych w zasobie AP w Przemyślu, sygn. TPN, poz. 8 (transumpt króla Zygmunta Augusta z datą: 22 grudnia 1558).

Kop. 3. CPAHULw., fond 14, op. 1, spr. 122, s. 1145–1149: wpis transumptu króla Zygmunta Augusta do ksiąg ziemskich przemyskich dokonany na prośbę rajcy niżankowskiego Franciszka Chruściela z datą: 22 grudnia 1558.

Wyd. 1. M. Hruszewski, „Materijały do istorij suspilno-politycznych i ekonomicznych widnosyn zachidnoj Ukrainy”, cz. 1 (1361–1530), „Zapiski Naukovovo Tovaristwa imieni Szewczenki”, t. 63–64, Lwiv 1905, II wyd. w: M. Hruszewski, *Historyczni studij ta rozvidky (1900–1906)*, Lwiv 2005, nr 44, s. 184–186, wg kop. 3 (z błędami).

Wyd. 2. *Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti. Knigi polskoj koronnoj metriki XV stoletija*, t. I, ks. 10: (1447–1454), wyd. A. Mysłowski, W. Graniczny, Warszawa 1914, nr 47, s. 35–37, wg kop. 2 (z lukami i błędami).

Wyd. 3. ZDMłp., cz. 3: dokumenty z lat 1442–1450, wydał S. Kuraś, Wrocław–Warszawa–Kraków 1969, nr 798, s. 272–275, wg or. ??? (z błędami).

Wzm. CPAHULw., fond 145, op. 1, spr. 113, ark. 71: Wykaz archiwaliów gminnych w Niżankowicach z dn. 26 lipca 1889 r.

Uw. Ze względu na stan zachowania or. i wszystkich kopii oraz fakt, że dokument ten został już wydany drukiem, uznano za zbędną kolejną publikację całego dyplomu. W celu ostatecznego wyjaśnienia wszelkich nieścisłości postanowiono jedynie opublikować formuły końcowe dokumentu. Podstawą wydania tego fragmentu jest or., uzupełniony w miejscach nieczytelnych na podstawie kop. 1, a w przypadku jej uszkodzenia — na podstawie kop. 2. Fragmenty zrekonstruowane podano w nawiasach kwadratowych i opatrzone przypisami tekstowymi. Osoby występujące w testacji i formule relacyjnej objaśniono w przypisach rzeczowych.

Actum in Leopoli, die sabbati proximo post festum [sancti Iacobi apostoli anno Domini]^a millesimo quadringentesimo quadagesimo octavo, presentibus ibidem magnificis et generosis [Iohanne de Czyż]

^bow¹ castellano et capitaneo Cracoviensi, Petro [de Sprowa² pallatino]^c et capitaneo Leopoliensi, Dobrogostio de Ostrorog³ Camenczeni, [Hyncza]^d de Rogowo⁴ Rosperiensis, Iohanne de Grandi⁵ Spiczimiriensis castellanis, Iohanne de Szczekoczin⁶ dapifero Sandomiriensi et capitaneo Lublinensi et aliis quampluribus fidedignis testibus circa^a premissa. Data per manus magnificorum Johannis de Coneczpolye⁷ cancellarii et [Petri]^e de Szczekoczin⁸ vicecancellarii Regni Polonie, sincere nobis dilectorum.

Relacio eiusdem magnifici Johannis de Coneczpolye Regni Polonie cancellarii et capitanei Sira-diensis etc.

^a fragment na zagięciu pergaminu w or. nieczytelny — całkowicie wytarte i wyblakłe pismo; tak kop. 1 i kop. 2 ^bfragment na zagięciu pergaminu w or. nieczytelny; tak kop. 1, w kop. 2: Joanne de Czizow ^cfragment na zagięciu pergaminu w or. nieczytelny; tak kop. 1 i kop. 2 ^dfragment na zagięciu pergaminu w or. nieczytelny; tak kop. 1, w kop. 2: Hincza ^edziura w podstawie wydania; tak kop. 1 i kop. 2.

About a Certain Publication Error, or the Document of Kazimierz Jagiellon for the Town of Krasnepole (Niżankowice) of 27 July 1448

The article undermines the assumptions formulated by Stanisław Kuraś concerning the “two originals” of a privilege granting Magdeburg Law to the town of Krasnepole (today: Niżankowice) in the county of Przemyśl, issued on 26–27 July 1448 by the royal chancery of Kazimierz Jagiellon. The archival survey conducted by the author at the State Archive in Przemyśl indicates that only a single pertinent document had been issued on 27 July 1448. Consequently, the enclosed appendix contains detailed information about the preserved privilege, with the author carrying out a new edition of the closing formulae, which supplement and set right the contents of the document published by S. Kuraś in the third part of *Zbiór Dokumentów Małopolskich*.

¹ Jan z Czyżowa h. Półkocic, s. Mikołaja z Bogumiłowic, starosta sandomierski (1431–1432, 1432–1437), kasztelan sandomierski (1433–1435), wojewoda sandomierski (1435–1437), krakowski (1437–1438), kasztelan krakowski (1438–1458), namiestnik króla w Małopolsce i na Rusi (1440–1447), starosta krakowski (1440–1457), zm. między 19 a 25 V 1458, zob. *UdR. Spisy*, t. 4/1, Wrocław 1990, s. 327; A. Sochacka, Jan z Czyżowa namiestnik Władysława Warneńczyka. Kariera rodziny Półkoczów w średniowieczu, Lublin 1993.

² Piotr Odrowąż ze Sprowy, h. Odrowąż, s. Dobiesława, łowczy królewski (1419), starosta samborski (1429–1436), wojewoda podolski (1434–1437), starosta halicki (1436–1442), lwowski (1440, 1442–1450), wojewoda ruski (lwowski) (1437–1450), zm. 8 IX 1450, zob. F. Kiryk, Odrowąż Piotr ze Sprowy i Zagórza, *PSB*, t. 23, Wrocław 1978, s. 551–555; *UdR. Spisy*, t. 3/1, Wrocław 1987, s. 372; *UdR. Spisy*, t. 3/4, Kórnik 1998, s. 231 n.

³ Dobrogost z Ostroroga i Lwówka, h. Nałęcz, s. Sędziwoja, kasztelan kamieniecki (1443–1467), gnieźnieński (1468–1478), starosta ostrzeszowski (1468–1478), zm. przed 5 X 1479, zob. A. Gąsiorowski, Ostroróg Dobrogost, *PSB*, t. 24, Wrocław 1979, s. 497; *UdR. Spisy*, t. 1/1, Wrocław 1985, s. 194; *UdR. Spisy*, t. 2/1, Wrocław 1985, s. 179.

⁴ Jan zwany Hinczą z Rogowa, h. Działosza, s. Henryka, starosta radomski (1442–1461), kasztelan rozpierski (1442–1453), starosta nieszwawski (1452), inowrocławski (1452–1474), golubski (1472–1474), checiński (1472), kasztelan sieradzki (1453–1460), sandomierski (1460–1474), zm. 4 II 1474, zob. *UdR. Spisy*, t. 10, Kórnik 1992, s. 199; *UdR. Spisy*, t. 4/1, s. 359; B. Czwojdrak, Rogowscy herbu Działosza podskarbiowie królewscy. Studium z dziejów możnowładztwa w drugiej połowie XIV i w XV wieku, Kraków 2002, s. 56–98.

⁵ Jan z Grąd, h. Kopacz, s. Mikołaja, kasztelan spycymierski (1447–1481), starosta stawiszynski (1456–1481), zm. przed 8 X 1481 r., zob. *UdR. Spisy*, t. 2/1, s. 167.

⁶ Jan ze Szczekocin h. Odrowąż, s. Jana, podkomorzy lubelski (1436–1439), stolnik sandomierski (1439–1462), starosta lubelski (1439–1462), marszałek nadworny (1454–1455), starosta grudziądzki (1455), zm. w 1462 r., zob. *UdR. Spisy*, t. 4/1, s. 365; *UdR. Spisy*, t. 2/1, s. 206.

⁷ Jan Taszka Koniecpolski, h. Pobóg, s. Jakuba, starosta lelowski (1428–1430), sieradzki (1442–1455), dobrzyński (1451–1452), ratneński (a. 1449–1455), kanclerz Królestwa Polskiego 1433–1455, zm. 26 III 1455, zob. W. Zawitkowska, W służbie pierwszych Jagiellonów. Życie i działalność kanclerza Jana Taszki Koniecpolskiego, Kraków 2005.

⁸ Piotr Woda ze Szczekocin h. Odrowąż, s. Jana, podkanclerzy Królestwa Polskiego (1438–1454), starosta olsztyński (1433), zawichojski (1442), chełmski (1444), lukowski (1446–1454), zm. 18 IX 1454, zob. K. Ożóg, Piotr Woda ze Szczekocin, *PSB*, t. 26, Wrocław 1981, s. 434–436; *UdR. Spisy*, t. 4/1, s. 367; *UdR. Spisy*, t. 10, s. 206.